

SEV-stjórin Hjalgrim Winther

við Sosialin:

Ein sorgarleikur at vatnorkuútbýgg- ingin varð steðgað

Fyrst og fremst teir »grønu« steðgaðu útbýggingini

Hjalgrim Winther: — Havi ikki havt summarfri í 27 ár

Tað eru nú gott og væl tvey ár síðani, at SEV legði eitt fullfíggjað projekt til útbýgging av vatnorkuni í Vágum, Vestmanna og Eysturoynni á borðið í Tinganesi. SEV ynskti landsstýrisins góðkenning av projektinum — samstundis sum SEV visti á, at tað hevði skund at byrja útbýggingina av vatnorkuni.

Hetta var á heysti í 1979. Í dag — í januar mánað 1982 — er einki hent í hesum máli. Landsstýrið hevur sagt seg vilja kanna útbýggingina meira gjølla, áðrenn skjótt verður settur á.

Tað eru uttan iva fleiri, sum ótolast at hoyra nakað aftur frá landsins hægstu myndugleikum í Tinganesi. Ein teirra er stjórin í SEV, Hjalgrim

Winther, sum sjálvur heldur hesa vatnorkuútbýggingina vera ógvuliga átroðkandi.

Sosialurin hevur prátað við Hjalgrim Winther um útbýggingina og aðrar orkusurningar.

Kostar meira nú

Hjalgrim Winther: — Eg haldi tað er ein sorgarleikur, at henda so týðandi útbýggingin av okkara vatnorku varð steðgað, og enn ikki er komin í gongd. Jú longri vit biða, jú meira fer henda útbýgging at kosta okkum.

Stjórin í SEV visir á, at fíggingin av projektinum var í lagi fyrri tveimum árum síðani. Tað var ein góð fígging við lánum at rinda aftur eftir 20 árum við bert 3% rentu. Nú

verður munandi dýrari at læna pengar. Rentan verður kanska triggjar ferðir so høg. So nú lúrir rentudeyðin í durunum heldur SEV-stjórin fyrri.

Uppá fyrispurning um biðitiðin ikki kortini hevur givið SEV betri stundir at umhugsast seg í og at gera móguligar broytingar sigur Hjalgrim Winther, at tað er rætt, at vit í dag fáa eitt betri projekt enn tað fyrri tveimum árum síðani. Projektið er mett av nýggjum og fer vatnorkan sambært hesum nýggja projektinum at geva 120 mill. kWh ímóti teimum 96 mill. kWh í tí upprunaliga projektinum.

Eisini er boriteknikkurin munandi útbýgdur, soleiðis, at tað verður bæði lættari og skjótari at gera tær mongu tunnarnar í fjøllunum.

Oljan fer at hækka aftur!

— Oljan hækka ikki so nógv í lotuni. Verður hetta gongdin framyvir, er tað tá neyðugt við so stórum ílegum í vatnorkuútbýgging?

— Tað er ein glotti í oljuprisinum júst nú, men oljan fer at dýrka aftur, tað vita vit. Í fjør brúktu vit heilar 60 mill. kr. til olju. Árið fyrri var talið 40 mill. So ein sær, hvønn veg tað ber. Eg haldi, tað verður ógvuliga dýrt at koyra við olju í longdini. Sjálv vatnorkuútbýggingin er ætlað meira enn at tvífalda okkara vatnorku. Í meginokinum hava vit í dag 45 mill. kWh, soleiðis, at tað við eini útbýgging uppá 120 mill. kWh fer at geva eina øking uppá 15%.

Mugu gjalda fyrri tað vit ynskja

— Men hevur ikki júst kritikurin móti hesi vatnorkuútbýgging verið, at

Aðrir øvunda okkum, at teir ikki hava vatnið sum vit at byggja út til orku

vit fáa ov lítið burtur úr í mun til tær stóru íløgurnar?

— Tað haldi eg ikki er rætt, men sjálvandi hevur tað nógv at siga, við hvørjum eygum ein sær, og hvørji grundsónarmið ein leggur til grundar. Eg meini avgjørt, at hetta er tað frægasta vit kunnu gera. Eg veit eisini, at nógvir aðrir høvdu verið glaðir fyrri at havt teir somu móguleikar, sum vit hava við vatninum.

Hjalgrim Winther sigur í hesum sambandi, at tey flestu av okkum krevja eitt nýmótans samfelag og tað mugu vit so eisini gjalda fyrri. — Tað er nevnliga dýrt at gera íløgur í elorkuverk í Føroyum. Oyggjarnar eru nógvir og fjøllini eru høg. Vit eru fá fólk til at gjalda tær stóru útreiðslurnar. Tað er eisini kostnaðarmikið at trekkja linjur og leiðningar upp, og ódnarveður fer illa við linjunum. Tær krevja tí nógv umvæling. Síðani koma eisini útreiðslur til toll og frakt.

Vánaligan streym-politik

— Útreiðslurnar eru nógvir, men er elprisinur ikki

nóg høgur at rinda hesar útreiðslurnar?

— Eg haldi sjálvur, at tað er ein av okkara størstu feilum, at vit hava havt so biligan streym. Streymprisinur hækkaði nokur 30% í fjør, men vit høvdu mett ov lágt árið fyrri. Reella hækkingin átti at havt verið hægri.

— Kundu tit tá ikki fyrr havt hækkað prisin meira?

— Vit hava roynt, men tað hevur ikki borið til.

— Hvat skuldi elprisin verið fyrri at tað kann mæla runt hjá SEV?

— Fyri trimum árum síðani varð samtykt, at vit skuldu ikki selja streymin fyrri minni, enn tað kostar at fáa hann heim. Tað er tó ein sannroynd, at tað ikki altið er lætt at gera heilt beinar metingar og útrokningar fyrri tí, sum kemur inn av nýggjum útreiðslum. Eitt nú kann eg nevna tær gomlu linjurnar. Tær eru tungar at bera. Nógvir av teimum eru umvældar fleiri ferðir, so tær mugu heilt endurnýggjast nú. So samanumtikið má ein siga, at tað fer at vera dýrt í komandi tíðum við nýløgum o.ø.

— Fer streymprisinur at hækka aftur í ár?

— Tað fer hann, men ikki so nógv sum í fjør.

Streymprisinur hækka aftur í ár

Í dag eru annars triggir streymprisir. Tey, sum brúka frá 0 til 10.000 kWh gjalda 93 oyru, tey sum brúka frá 10.000 til 100.000 kWh gjalda 85 oyru og tey sum brúka omanfyri 100.000 gjalda 83 oyru fyrri.

— Samlaða streymnýtslan hjá SEV var í 1980—81 uppá 148 mill. kWh. Í 1979—80 var hon 141 mill. og í 1978—79 var hon 135 mill. kWh.

Hjalgrim Winther upplýsir, at vøksturin í 1980—81 gjørdist minni enn roknað varð við. Sambært 10-ára ætlanini, sum varð gjørd í mei 1980 skuldi vøksturin í 1980—81 verða 7,5% í meginokinum og 7% í Suðuroynni. Hann varð 6% í meginokinum í 7% í Suðuroynni.

Tann stóri vøksturin, sum hevur verið í streymnýtsluni seinastu árin tykist at hava fingið ein enda nú. Tað eru serliga tey nýggju flakavirkini og útbýggingin av teimum flestu av flakavirkjunum, sum hevur økt um samlaða streymnýtsluna. Hesin tørvurin tykist at vera mettaður nú, soleiðis